

Unohda myytit ja hyödynnä dataa

Patenttitieto vastaa moneen kysymykseen

■ **Patenttitiedon hyödyntämisen tulisi olla arkipäivää kaikille yrityksille pienistä startupeista vakiintuneisiin pörssiyrityihin.**

Hanna Laurén

Patenttijulkaisut ovat loistava teknisen tiedon lähde ja apuväline tuotekehitykselle, sillä patenttisuojaa haetaan yleensä niille teknisille ratkaisuille, jotka patentinhakijayritys itse on arvioinut liiketoimintansa kannalta arvokkaimmiksi.

Patenttijulkaisun selitysosassa keksintö kuvataan yksityiskohtaisesti, jotta muutkin pystyvät toistamaan keksinnön. Jos tietty tekninen ratkaisu on kilpailijan mielestä patentin arvoinen, julkaisu kannattaisi lukea myös omassa yrityksessä. Julkaisussa esitettyä tekniikkaa ei välttämättä julkaista muissa medioissa vielä pitkään aikaan, jos koskaan.

Patenttijulkaisujen bibliografinen data taas avaa ikkunan yritys- ja markkinatietoon: kuka patentoi, mitä tekniikan alaa ja missä maassa.

Patenttijulkaisujen rakenne on tarkkaan säännelty ja strukturoitu ja

eri maiden patenttilainsäädäntö tältä osin pitkälle harmonisoitu. Siksi on mahdollista analysoida patenttijulkaisuja tehokkaasti bibliografisten tietojen pohjalta ja esimerkiksi verrata kilpailijoiden ja oman yrityksen patenttiaktiivisuutta ja jäljittää tuotekehityksen painopisteitä ajan funktiona.

Ei pidä myöskään unohtaa patentin ydintä eli juridista funktiota: patentti antaa haltijalleen yksinoikeuden patenttivaatimuksissa määriteltyyn tekniseen ratkaisuun.

Teknisen ja markkinatiedon lähteitä on muitakin kuin patenttitietokannat, mutta tätä juridista informaatiota – suojapiirin laajuutta ja oikeuden haltijaa – ei löydy mistään muualta kuin patenttitietokannoista.

Syitä tutkia patenttitietokantoja on siis runsaasti. Keksintöihin ja patenteihin liittyy kuitenkin myyttejä, jotka saattavat olla esteenä patenttitietoon tarttumiselle ja suorastaan hidastaa yritystä saavuttamasta liiketoimintatavoitteitaan. □

Kirjoittaja työskentelee eurooppapatenttiasiamiehenä Seppo Laine Oy:ssä.
hanna.lauren@seppolaine.fi

MYTTI 1.

Vastaperustettu yritys ei tarvitse patenttitietoa vielä mihinkään.

Yrityksen perustamisvaiheessa on yleensä tarpeen kartoittaa kilpailutilannetta ja ehkä etsiä potentiaalisia yhteistyökumppaneita. Vaikka tuotteiden yksityiskohdat olisivat vielä avoimena, on järkevää tutkia oman alan patenttijulkaisuja laajasti.

Patenttimaisema-analyysityökaluilla voidaan käsitellä tuhansia patenttijulkaisuja ja muodostaa niistä patenttikarttoja, joissa samaa aihepiiriä käsittelevät julkaisut on ryhmitelty.

Maisema-analyysillä saadaan tietoa siitä, kuinka ruuhkaista tietyllä tekniikan alalla on. Ovatko kilpailijat jo miinoittaneet sen jättämällä lukuisia patenttihakemuksia, vai onko patenttirintamalla vielä hiljaista? Onko jokin tekniikan osa-alue tai maantieteellinen markkina noussut tärkeäksi tai toisaalta menettänyt merkitystään viime vuosina? Onko alalle tullut uusi toimija?

Patenttikarttaa tutkimalla yrityksen tulevaa liiketoimintaa ja tuotekehitystä voidaan heti suunnata vastaamaan markkinatilannetta.

Maisema-analyysi kertoo, kuinka ruuhkaista tietyllä tekniikan alalla on.

MYTTI 2.

Keksintömme on uusi ja patentoitavissa, koska markkinoilta ei löydy vastaavaa tuotetta.

Patentoitavuuden yhtenä edellytyksenä on keksinnön uutuus. Keksintö on uusi, jos sitä ei ole aiemmin eli ennen patenttihakemuksen tekemistä julkistettu missään muodossa, esimerkiksi tieteellisessä artikkelissa, aiemmassa patenttijulkaisussa, esitelmässä tai markkinoilla olevassa tuotteessa.

Keksinnön uutuuden selvittämiseksi on tehtävä hakuja patentti- ja tieteellisissä tietokannoissa; pelkkä markkinoilla olevien tuotteiden tutkiminen ei riitä. On mahdollista, että keksintöä vastaava tekninen ratkaisu on kuvattu patenttijulkaisussa, mutta ratkaisua ei ole koskaan esimerkiksi resurssien vähyyden tai kysynnän puutteen takia kehitetty konkreettiseksi tuotteeksi asti.

Jos tietokantahauissa ei tule esiin uutuudenesteitä, lähtökohta oman patenttihakemuksen jättämiselle on mainio. On kuitenkin muistettava, että uutuuden lisäksi patentoitavalta keksinnöltä edellytetään keksinnöllisyyttä, eli se ei saa olla aivan ilmeinen ratkaisu.

MYTTI 3.

Patentit on kirjoitettu niin vaikeaselkoisesti, että tietokantahauilla on mahdotonta löytää neulaa heinäsuovasta.

Mielikuva vaikeaselkoisista patenttijulkaisuista istuu tiukassa, vaikka nykypäivän työkaluilla patenttitan käsittely ja hyödyllisen informaation eristäminen siitä on näppärää. Lähtökohtana on kuitenkin oikeanlaisten tietokantojen käyttäminen.

Alustaviin hakuihin ja sopivien hakutermin ja patenttiluokkien haravoimiseen voi käyttää ilmaisia tietokantoja, kuten Espacenetia ja patenttivirusojen tietokantoja.

Ilmaistietokannoissa mahdollisuudet hakuprofiiliin säätämiseen ovat kuitenkin rajalliset, ja haku kohdistuu aina julkaisun alkuperäiseen tekstiin. Relevantti patenttijulkaisu saattaa jäädä haun ulkopuolelle, jos sen sisältämä tiivistelmä on kovin lyhyt ja ympäröivä.

Jos patenttitan haetaan tukea liiketoiminta- tai investointipäätöksille, on syytä kääntyä maksullisten tietokantojen ja patenttialan ammattilaisten puoleen. Näissä tietokannoissa kuhunkin patenttijulkaisuviitteeseen on lisätty jalostettua tietoa, kuten lisäindeksointia, uusi ja täsmällisempi tiivistelmä tai julkaisussa esiintyvien kemiallisten yhdisteiden CAS-numerot.

MYTTI 4.

Koska olen patentoinut oman teknologiani, minulla on oikeus käyttää sitä ja viedä se markkinoille.

Patentti on kieltä-oikeus, ei käyttöoikeus. Patentinhaltija voi kieltää muita käyttämästä patenttivaatimuksissa määriteltyä teknistä ratkaisua liiketoiminnassa.

Vaikka oman tuotteen tärkeimmät tekniset piirteet olisi suojattu omilla patenteilla, kilpailijalla saattaa olla patenteja, jotka kohdistuvat tuotteen muihin piirteisiin tai jotka ovat suojapiiriltään laajempia kuin omat patentit.

Ennen uuden tuotteen lanseerausta onkin syytä teettää kunollinen FTO- eli toimintavapaus selvitys (*freedom to operate*). Siinä pyritään löytämään sellaiset voimassaolevat patentit, jotka saattavat aiheuttaa esteitä omalle liiketoiminnalle.

Hyvin tehty FTO-selvitys pienentää loukkausriskiä huomattavasti, kun yrityksessä tiedotetaan, mitä patenttioikeuksia muilla on: mihin tekniikkaan oikeudet kohdistuvat, missä maissa oikeudet ovat voimassa ja milloin oikeudet viimeistään raukeavat. Patentti voidaan pitää voimassa enintään 20 vuotta hakemuksen tekemispäivästä.

FTO-selvitys on tarpeen myös silloin, kun vanha tuote halutaan lanseerata uudella maantieteellisellä markkina-alueella tai kun aiotaan ottaa käyttöön uusi valmistusmenetelmä.

Toki myös oman patenttitalon olemassaolo on tärkeä ja tukee toimintavapauden säilyttämistä ja jopa laajentamista. Jos kilpaileva yritys lähestyy varoituskirjeellä ja syyttää patentinloukkauksesta, omat patentit vahvistavat asemaa neuvottelupöydässä. Yhteiselo markkinoilla saattaa onnistua vaikkapa riskinlisensoinnin kautta.